Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32541

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i (DK?Ö), tip 1 diyabetli çocuk ve ergenlerde dü?ük kan ?ekeri (hipoglisemi) ya?ama korkusunu de?erlendirmek üzere geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çal??mas? ?ahin ve Özçelik (2017) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir, bu da ölçe?in Türk kültürüne uyarlanm?? bir versiyonu oldu?unu göstermektedir. Ölçek, bireyin hipoglisemiye kar?? geli?tirdi?i kayg? düzeyini ve bu kayg?ya ba?l? olarak ortaya ç?kan davran??sal tepkileri (örne?in, a??r? yeme veya kan ?ekerini yüksek tutma çabas?) ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçekten al?nan toplam puan?n yükselmesi, **hipoglisemi korkusu** düzeyinin artt???n? i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Hipoglisemi, Çocuk, Ergen, Diyabet, **Faktör Analizi**, Geçerlilik, Güvenilirlik, Psikometrik Ölçek, Tip 1 Diyabet, DK?Ö.

Yazarlar

?ahin, ?., Özçelik, Ç.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, tip 1 diyabet tan?s? alm?? çocuk ve ergenlerde **dü?ük kan ?ekeri** (hipoglisemi) nöbeti geçirme endi?esi ve korkusunun ?iddetini belirlemektir. Ayr?ca, bu korkunun bireyin günlük ya?am?nda ve diyabet yönetiminde yol açt??? uyum d??? davran??lar? (örne?in, hipoglisemiyi önlemek için kas?tl? olarak kan ?ekerini yüksek tutma) tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, klinik uygulamada sa?l?k profesyonellerine ve ara?t?rmac?lara, hipoglisemi korkusunun yönetimini ve tedavi stratejilerinin etkinli?ini de?erlendirmede standartla?t?r?lm?? ve güvenilir bir araç sunmaktad?r. Ölçe?in toplam puan?, hipoglisemi korkusunun genel ?iddeti hakk?nda bilgi verirken, alt boyutlar? (Davran?? ve Endi?e) korkunun farkl? yönlerini analiz etme imkan? sa?lar.

Yap?

Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i, **hipoglisemi korkusu** (Fear of Hypoglycemia) ad? verilen psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle iki temel alt boyutta incelenir:

Davran?? Alt Boyutu: Bireyin hipoglisemiyi önlemek veya yönetmek ad?na sergiledi?i somut eylemleri ve stratejileri (örne?in, a??r? yeme, s?k s?k kan ?ekeri ölçümü) kapsar.
Endi?e Alt Boyutu: Bireyin hipoglisemi ya?ama ihtimali, sonuçlar? ve gelecekteki

ARABPSYCHOLOGY.COM

komplikasyonlar? hakk?nda duydu?u kayg?, endi?e ve bili?sel me?guliyeti içerir.

Bu iki boyutun birlikte de?erlendirilmesi, diyabet yönetiminde kar??la??lan psikososyal zorluklar?n kapsaml? bir ?ekilde anla??lmas?na olanak tan?r. Yüksek puanlar, diyabet yönetiminde zorluklara ve ya?am kalitesinde dü?ü?e i?aret edebilir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda (?ahin ve Özçelik, 2017), ölçe?in geçerlili?ini kan?tlamak amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Bu analizler NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 program? kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Kapsam Geçerli?i: Ölçe?in, ölçmeyi amaçlad??? yap?y? temsil eden maddelerden olu?up olu?mad???n? de?erlendirmek için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve bu görü?ler **Kapsam Geçerlik ?ndeksi** (KGI) ile analiz edilmi?tir.
Yap? Geçerlili?i: Ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumunu test etmek amac?yla hem **Aç?klay?c? Faktör Analizi** (AFA) hem de **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in hipoglisemi korkusunun Davran?? ve Endi?e alt boyutlar?n? uygun ?ekilde ayr??t?rd???n? göstermi?tir.

Verilerin de?erlendirilmesinde %95 güven aral??? ve $p<0.05$ anlaml?l?k düzeyi esas al?nm??t?r, bu da sonuçlar?n istatistiksel olarak anlaml? oldu?unu göstermektedir. Bu yöntemler, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? ve zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek için çe?itli güvenilirlik analizleri yap?lm??t?r. Orijinal ölçe?in **Cronbach Alpha** güvenilirlik katsay?s? 0.85 olarak saptanm??t?r. Türkçe uyarlamas?nda alt boyutlar?n iç tutarl?l?k katsay?lar? ?u ?ekildedir:

Davran?? Alt Boyutu için **Cronbach Alpha**: $\alpha = 0.76$
Endi?e Alt Boyutu için **Cronbach Alpha**: $\alpha = 0.87$

Bu katsay?lar, ölçe?in hem genel olarak hem de alt boyutlarda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test uyum analizlerinde **Intraclass Korelasyon Katsay?s?** (ICC) kullan?lm??t?r. Madde-toplam puan korelasyon katsay?s? da maddelerin ölçe?in tamam?yla olan uyumunu kontrol etmek için hesaplanm??t?r.

Faktör Analizi

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in yap? geçerlili?ini detayland?rmak amac?yla Aç?klay?c? ve Do?rulay?c? **Faktör Analizi** (AFA ve DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in maddelerinin kaç faktör alt?nda topland???n? ke?fetmeye yard?mc? olurken, DFA, orijinal ölçe?in varsay?lan iki faktörlü (Davran?? ve Endi?e) yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmi?tir.

Elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in teorik olarak beklendi?i gibi iki alt boyutta grupland???n? desteklemi?tir. Bu sonuçlar, Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i'nin, **hipoglisemi korkusu** yap?s?n? Türk popülasyonunda geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Maddelerin Derecelendirilmesi: asla=0, ender olarak=1, bazen=2, s?k s?k=3, hemen hemen daima=4.

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Tip 1 Diyabetli Çocuk ve Ergenler.

Ya? Grubu: Çocukluk ve Ergenlik dönemi.

Popülasyon Detaylar?: Tip 1 diyabet tan?s? alm??, dü?ük kan ?ekeri korkusu ya?ayan bireyler.

Test Metodolojisi: ?statistiksel analizlerde tan?mlay?c? istatistikler (ortalama, standart sapma, yüzde) kullan?lm??t?r. Geçerlilik için Kapsam Geçerlik ?ndeksi, AFA ve DFA; Güvenilirlik için **Cronbach Alpha** ve madde-toplam puan korelasyonlar?; test-tekrar test uyumu için ise ICC (Intraclass Correlation Coefficient) kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Diyabet Yönetimi, Hipoglisemi, Çocuk Psikolojisi, **Geçerlilik**, Psikometri, NCSS, Ölçek Uyarlama, Intraclass Korelasyon Katsay?s?, Davran??sal Tepkiler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lant? E-posta Adresleri: ccovener@hotmail.com (Sorumlu Yazar: Ça?r? Çövener Özçelik)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2017

?zinler ve Ücret: Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: virginia-universitesi-cocukergen-dusuk-kan-sekeri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

?ahin, ?. ve Özçelik, Ç. (2017). Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i: Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Hem?irelikte E?itim ve Ara?t?rma Dergisi, 14* (3), 198-203.

Virginia Üniversitesi Çocuk/Ergen Dü?ük Kan ?ekeri Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: asla=0, ender olarak=1, bazen=2, s?k s?k=3, hemen hemen daima=4

Yatma zaman? fazla miktarda ara ö?ün yerim

ARABPSYCHOLOGY.COM